

Фурса О.О.

кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант Інституту педагогічної освіти
і освіти дорослих НАПН України,
Мистецький інститут художнього
моделювання та дизайну
імені Сальвадора Далі, м. Київ

**ТРАНСФОРМАЦІЇ МОДЕЛЕЙ
ДИЗАЙН-ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

Анотація. У статті аналізується ситуація в галузі професійної підготовки щодо створення ефективної моделі системи сучасної підготовки дизайнерів. Дається коментар структурним і змістовим підходам до моделювання професійної підготовки на сучасному етапі розвитку дизайн-освіти.

Ключові слова: модель професійної підготовки дизайнерів, «актуальна культура», принцип наступності в дизайн-освіті, моделювання як метод наукового пізнання.

Анотація. Фурса О.О. Трансформації моделей дизайн-освіти в Україні. В статті аналізується ситуація в сфері професійної підготовки в зв'язі з створенням ефективної моделі системи сучасної підготовки дизайнерів. Дається коментар структурним і змістовим підходам при створенні професійної підготовки на сучасному етапі розвитку дизайн-освіти.

Ключевые слова: модель профессиональной подготовки дизайнера, «актуальная культура», принцип поступательности в дизайн-образовании, моделирование как метод научного познания.

Annotation. Fursa O. The transformation of models of design-education in Ukraine. The article analyzes the situation in the field of training in connection with the creation of an effective model of a modern training system of designers. We give a structural and meaningful commentary on approaches in creating training at the present stage of development of design education.

Keywords: model training designer, "current culture", the principle of progressivity in design education, modelling as a method of scientific knowledge.

Надійшла до редакції 15.05.2012

Постановка проблеми, її зв'язок із важливими завданнями. Розробка теоретичної та методичної моделі мистецької професійної освіти – це складна багатоаспектна проблема. Вирішення її потребує спільних зусиль науковців, представників усіх видів мистецької діяльності в галузі образотворчого, прикладного мистецтва і дизайну. Наукові дослідження, що проводилися раніше в цьому напрямі, носили, як правило, розрізнений, епізодичний характер і здійснювалися, переважно, без відповідного педагогічного обґрунтування, тільки з опорою на досвід та інтуїтивні міркування виконавців. Тому, незважаючи на те, що метод моделювання був відомий ще за часів Демокрита, Епікура та Лукреція, а також наявні дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі професійної підготовки дизайнерів, на сьогодні в педагогічній науці можливості методу моделювання залишаються недостатньо вивченими. Аналіз ситуації, що склалася в галузі професійної підготовки свідчить про відсутність ефективної методики розробки моделі системи професійної підготовки дизайнерів, структурних і змістовних підходів до моделювання системи професійної підготовки дизайнерів. Маємо констатувати, що в основі підготовки дизайнерів у більшості ВНЗ лежить швидше наслідування традицій дизайн-освіти, а не відповідність вимогам часу і соціальному замовленню суспільства.

В індустріальному суспільстві навчання розглядалося як обов'язок учня перед суспільством. Зусилля батьків, вчителів, керівників виробництва спрямовувалися на те, щоб переконувати молоду людину, що він «повинен вчитися і працювати на благо суспільства», а отримана фахівцем освіта мала стати ціннісним надбанням цього ж суспільства. За новою парадигмою фахівець – це майбутній дизайнер, який здобуває освіту для реалізації свого таланту з метою досягнення особистого життєвого успіху, а вже потім в інтересах суспільства і виробництва, на яке його запросили працювати. Педагог виконує свій професійний обов'язок, але не він, а студент несе відповідальність за свої успіхи, а авторитет педагога створюється за рахунок його особистих якостей.

Формулювання мети статті. Перехід від освітньої парадигми індустріального суспільства до освітньої парадигми постіндустріального суспільства вимагає відмовитись від розуміння навчання як отримання готового знання і уявлення про викладача як носія готового знання. Отже, змінюється і модель освіти, сутність її складових: мета навчання і виховання, мотивація, психологічні установки, а разом із ними форми і методи, роль викладача і позиція студента відносно його ставлення до навчання і його результатів як свого внеску у своє ж професійне майбутнє тощо. Саме проблемі формування і трансформацій моделей дизайн-освіти присвячена стаття.

Вклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Такий чинник, як мета освіти, розглядався в минулому як накопичення запасу наукових знань, за новою освітньою парадигмою навчання. Професійна

підготовка спрямовувалась на оволодіння основами професійної культури, на формування і розвиток професійної компетентності (соціальними, громадянськими, художніми, дизайнерськими та іншими). Зауважимо, що завданням педагога є не стільки передача знань, скільки створення умов на засадах демократизації та гуманізації освіти для оволодіння ними. Необхідно покладатися переважно на методи, що стимулюють самостійну роботу студента, мотивують останнього на використання інформаційних і телекомунікаційних систем, на самооцінку своїх успіхів у навчанні, оволодінні професією дизайнера. Тобто йдеться про створення педагогом інноваційної моделі навчально-виховного процесу в умовах спроектованої системи професійної підготовки майбутнього фахівця.

Осмилюючи виявлені тенденції у проектуванні певних моделей дизайн-освіти і перспектив розвитку дизайнерських шкіл розвинутих країн Європейського Союзу, ми маємо можливість розглянути ряд теоретичних моделей і визначити, якою має бути сучасна дизайн-освіта України.

Науковці звертаються до одного з можливих орієнтирів – феномену і поняття «*актуальна культура*». «Актуальна культура» втілює цінності культури, які функціонують в суспільстві і дозволяють відокремити існуючу «живу культуру» від «потрібної у певний період». Дехто з науковців вважає, що дизайн-освіта є «специфічним видом пристосування до сучасності і в той же час певна опозиція їй» [1]. Висновок робиться такий, що нагального вирішення потребує проблема профілювання, спеціалізації та різнорівневого навчання у дизайнерських освітніх закладах, особливо назріло питання диференціації знань (за типами навчальних закладів, фаховим рівнем випускників тощо) та пов'язана з цим проблема інтеграції знань (створення інтегрованих курсів, узгодження та координація навчального матеріалу, якісні зміни в навчальних програмах із метою створення системи знань та ін.).

Принцип наступності засвоєння знань у галузі дизайну є методологічно і методично важливим. Моделювання неперервної освітньої дизайнерської системи ґрунтується на принципах послідовного переходу від трансляції знань до формування і розвитку здібностей, що дозволяють подолати межі галузевого функціонування. Незмінним принципом педагогічного проектування і моделювання при трансформації моделей дизайн-освіти залишається принцип наступності.

Ідея наступності співзвучна функціональним можливостям мистецтва, яке, будучи унікальним явищем людського буття, виражається в художній творчості, має силу у правді й красі і сприяє формуванню в людині культури сприйняття навколишнього світу. Про це свідчать традиції розвитку вітчизняної культури і художньої освіти. Психологічні особливості особистості та соціальні функції мистецтва є об'єктивними передумовами неперервної художньої освіти. Тому особливу значимість для розробки проблеми дизайн-освіти в системі художньої освіти має накопичений вітчизняними і зарубіжними теоретика-

ми і практиками досвід підготовки майбутніх фахівців колективом дизайнерів у системі неперервної освіти.

Концепція наступності в системі професійної підготовки фахівців з дизайну впливає з основних принципів реформування професійної освіти: створення інтенсивних, гнучких систем навчання, які забезпечують високу якість освітньої та професійної підготовки, реалізацію всіх потенційних можливостей і здібностей особистості; інтеграція професійної освіти і виробництва; багаторівневість професійної освіти; формування і розвиток особистості в безперервному і цілісному процесі загальноосвітньої, загальнотехнічної і професійної підготовки на основі гуманітарної, природничо-наукової, художньо-творчої і спеціальної освіти тощо [2; 3; 4].

Широке розповсюдження у професійній педагогіці отримало «*проектування траєкторії розвитку особистості майбутнього фахівця*» [5]. Як задум проектується будь-яка педагогічна система, зокрема і система професійної підготовки дизайнера. Задум втілюється у моделі й здійснюється у реальних вимірах певного навчального закладу. За своєю суттю та змістом ці виміри не дають точної копії будь-якого об'єкта професійної діяльності, але досить повно відображають чинні детермінанти, закономірності і послідовність процесів, що відбуваються при формуванні тих чи інших професійно-значущих якостей, спеціальних умінь і навичок.

Усі необхідні якості виховуються і розвиваються комплексом навчальних дисциплін, кожна з яких спрямована на розвиток одної або декількох професійно значущих властивостей або практичних умінь і навичок в умовах, максимально наближених до майбутньої діяльності, в рамках системи професійної підготовки.

Аналіз педагогічної літератури з питань проектування моделей вдосконалення навчального процесу у ВНЗ підтверджує, що його основними факторами є: підготовка, планування та організація процесу навчання, які перебувають у центрі уваги дидактики вищої школи. Ці питання знайшли відображення в роботах таких вчених, як А.І. Алексюк, С.У. Гончаренко, В.І. Загвязинський, І.А. Зязюн, І.Я. Лернер, В.І. Луговий, Н.Г. Ничкало, П.І. Підкасистий, М.Н. Скаткін та ін., що склали методологічну основу сучасного навчання у вищій школі. На думку вчених, систематизоване навчання – найважливіший і надійний спосіб отримання освіти. Тому і професійну підготовку дизайнерів з позицій сучасної педагогіки вищої школи слід розглядати як процес, ефективність якого залежить від грамотного моделювання.

Моделювання як метод наукового пізнання передбачає обов'язкове використання аналогів або моделей, що замінюють реальні відносини, об'єкти, явища і процеси в менш складних матеріальних чи ідеальних формах, з подальшим проведенням операцій над ними з метою отримання нової інформації. Тою чи іншою мірою це положення знайшло відображення в роботах У.В. Арістової, М.М. Амосова, А.З. Архангельського, С.У. Гончаренка, О.М. Леонтьєва, В.А. Штофа та ін. В.Ф. Паламарчук вважає моделювання методом

«дослідження (чи навчання), який передбачає створення штучних чи природних систем (моделей), котрі імітують суттєві властивості оригіналу» [6, с. 46]. Суть моделювання полягає у встановленні подібності явищ (аналогій), адекватності одного об'єкта іншому в певних відношеннях, і на цій основі перетворення простішого за структурою і змістом об'єкта в модель складнішого (оригінала) [7, с. 133].

Аналіз педагогічних досліджень з використанням методу моделювання виявив домінуючі тенденції розробки теоретичних моделей:

- моделі освітнього менеджменту – моделювання організаційних систем неперервної професійної освіти в галузі дизайну;
- модель структури, змісту і методів професійної підготовки – пошуки інновацій у змісті професійної підготовки, розробки і впровадження інноваційних методик і технологій навчання;
- психолого-педагогічні моделі формування особистості майбутнього дизайнера, спрямовані на вдосконалення навчально-виховного процесу на засадах інтеграції особистісно-орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного та інших підходів до формування особистісних якостей фахівця.

Спостереження за процесом професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ, аналіз результатів навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах України та за кордоном підтверджує, що моделювання системи професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ доцільно розглядати як комплекс послідовних дій, які забезпечують вибір підходу до розробки моделі та наступних його складових: вид передбачуваного навчального закладу, його місце розташування; близькість промислових центрів; наявність виробничих зв'язків; стан ринку праці та затребуваність дизайнерських спеціалізацій; матеріальні та технічні умови здійснення навчального процесу.

Основним змістовним і організаційним підходам побудови моделей професійної підготовки дизайнерів, що реалізуються в умовах вищого навчального закладу, вважаємо традиційний, регіональний, національний, архітектурно-середовищний (синтетичний), інформаційно-мережевий, прогностичний підходи, що дозволяють проектувати однойменну модель у результаті застосування.

Моделювання діагностично-результативного компонента системи професійної підготовки дизайнера представлено критеріями і оцінками, розділеними на дві групи.

- *Критерії системності*, які дозволяють з'ясувати, чи є в освітньому закладі система професійної підготовки. До них відносяться впорядкованість і структурованість навчального процесу, наявність єдиного педагогічного задуму, концепції підготовки, налагодженої взаємодії між об'єктами та суб'єктами підготовки.
- *Критерії якості*, які є показником рівня розвитку та функціонування системи. До них відносяться адекватність системи поставленим цілям, рівень знань, умінь і навичок тощо.

До основних принципів проектування належать принципи комплексного і системного підходу, безперервності, додатковості, оптимальності, принцип розмаїття, принцип нелінійного розвитку.

Провідними закономірностями впровадження та функціонування системи професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ є:

- 1) дуалізм процесу розвитку системи професійної підготовки (на основі одночасного обліку інформації від «минулого» і від «майбутнього»);
- 2) зумовленість об'єктивними причинами результативності системи професійної підготовки розвитку і функціонування її основних компонентів;
- 3) нерівномірність розвитку основних компонентів системи професійної підготовки;
- 4) інтеграція, диференціація процесів, явищ і зв'язків системи професійної підготовки в міру її розвитку, виникнення нових структур, форм і способів взаємодії;
- 5) залежність термінів моделювання та впровадження системи професійної підготовки від різних вихідних умов (організаційних, педагогічних, методичних, матеріальних, кадрових), ресурсних можливостей установи, впливу зовнішніх і внутрішніх факторів.

Викладені вище аспекти, положення, принципи і закономірності є вихідними для моделювання СППД в умовах вищого навчального закладу.

Модель системи професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ передбачає наявність у своєму складі таких підсистем, які також є самостійними об'єктами проектування і утворюють стійку єдність і цілісність.

Розроблена модель включає в себе наступні *підсистеми*: «Метя», «Програмне забезпечення професійної підготовки», «Об'єкт», «Суб'єкт», «Результат».

Розроблені моделі СППД реалізуються на практиці в умовах сучасного освітнього процесу у вищих навчальних закладах за участю організаторів цього процесу – керівників та професорсько-викладацького складу і його безпосередніх учасників – студентів. Процес навчання відбувається під керівництвом викладача. Основною метою його діяльності є управління активною та свідомою діяльністю студентів, що реалізується у вищих навчальних закладах через різні організаційні форми, які інтегруються одна з одною, об'єднуючи всі її складові.

Найбільш поширеною в сучасній практиці вищої професійної освіти є лекційно-семінарська форма навчання, що включає в себе аудиторні та позааудиторні лекції, семінари, практичні заняття, консультації, самостійну роботу, науково-дослідну роботу, навчально-виробничу практику за фахом, а також різні методи і форми контролю, у т.ч. заліки та іспити. Практика професійної підготовки сучасних дизайнерів у ВНЗ свідчить про те, що всі перераховані вище форми навчання однаковою мірою потрібні в процесі її організації та здійснення.

Реалізація моделі системи професійної підготовки дизайнерів пов'язана з питаннями

функціонування системи контролю та оцінки її якості. У рамках вищого навчального закладу система забезпечення якості освіти складається з таких систем: педагогічної системи; управління освітнім процесом; виховної роботи; набору абітурієнтів; підбору і розстановки педагогічних кадрів; підвищення кваліфікації професорсько-педагогічного складу; всіх видів забезпечення організації та ведення освітнього процесу; контролю якості освіти. Структурні елементи цієї системи універсальні і можуть служити забезпеченню якості підготовки фахівців-дизайнерів з урахуванням специфіки освітнього процесу з цього напрямку. Реалізація всіх складових цієї системи та їх злагоджена взаємодія дозволяють якісно здійснювати професійну підготовку дизайнерів з урахуванням найсучасніших вимог.

Важливий компонент підсистеми у пропонованих моделях СППД – навчальні програми, що відображають її зміст, розробка змісту навчальних програм, включених в єдиний навчально-методичний комплекс, який сприяє досягненню цілей на кожній із наступних ступенів неперервної професійної підготовки дизайнерів.

Модель ступеневої підготовки майбутнього дизайнера до творчої професійної діяльності як система неперервної особистісно-орієнтованої дизайн-освіти має забезпечити вирішення головної суперечності між реальним станом традиційної освіти, рівнем підготовки студентів, який вона забезпечує на практиці, з одного боку, і цілісною підготовкою у системі неперервної освіти, з іншого.

При проектуванні моделі підготовки спеціаліста-дизайнера в системі неперервної професійної освіти враховується взаємодія принципу наступності з іншими принципами професійної підготовки спеціалістів-дизайнерів: професійної спрямованості, політехнізму, інтеграції, єдності навчання і виховання, мотивації навчання та праці, проблемності, індивідуальності навчання. Результати проектувального етапу дослідження послужили основою для розробки моделі структурно-функціональної підготовки спеціалістів-дизайнерів у системі неперервного освітнього процесу ВНЗ.

Разом з тим, не можна оминати увагою інші моделі дизайн-освіти, які в умовах зародження і розвитку ринкової економіки інтенсивно розширюють свою діяльність на ринку освітніх послуг. Їх спектр у приватному секторі ринку освітніх послуг доволі широкий і різноманітний: від короткострокових курсів і до офіційно акредитованих і ліцензованих Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України вищих навчальних закладів – коледжів, інститутів, дизайнерських факультетів приватних університетів та академій. Академічна наука, як мистецька, так і педагогічна, намагається не помічати цей сектор. В Україні практично відсутні дослідження з проблем створення альтернативних моделей художньої і в тому числі дизайнерської освіти. Це одна з причин існування подвійних стандартів у підходах до державних і недержавних навчальних закладів.

Особливий інтерес з точки зору трансформації моделей дизайн-освіти викликають тенденції впровадження особистісно-розвивальної моделі, яка складається з базової частини – обов'язкової для всіх майбутніх дизайнерів і варіативної – особистісної, в якій враховуються особистісні, індивідуальні якості студентів. Таким чином, інформаційно-освітнє середовище дизайнерського ВНЗ виступає простором розвитку особистості.

У поняття «школа дизайну» вкладається той зміст, що у професійній педагогіці вкладається у поняття «*модель системи професійної підготовки*». Разом з тим, розрізняємо поняття «навчальний заклад» і «дизайнерська школа». Ми приєднуємося до тієї позиції, що у дизайн-освіті процес школоутворення є тенденцією, яка визначає життєздатність системи професійної підготовки дизайнерів, оновлення і нарощування її творчого потенціалу, життєвої актуальності [8, с. 3]. Створення навчального закладу з підготовки дизайнерів означає врахування матеріальних, адміністративно-технічних передумов для виникнення Школи дизайну. Подальший процес залежить від професіоналізму і творчої спроможності колективу педагогів-дизайнерів, розвивального освітньо-інформаційного середовища, творчих успіхів і зовнішніх контактів. Утвердження такої системної моделі супроводжується процесом самовизначення навчального закладу як осередку дизайнерської проектної культури.

Аналіз виявлених трансформацій моделей дизайн-освіти дає можливість стверджувати, що вирішення існуючих проблем розвитку дизайн-освіти Європейських країн та України залежить від дотримання таких закономірностей розвитку:

- провідними закладами підготовки висококваліфікованих дизайнерів на сучасному етапі стають університети і коледжі, які забезпечують багатоваріантність взаємозв'язку з іншими інституціями, неперервність професійної освіти;
- перевага у змісті підготовки вищих навчальних закладів належить концепції критичної педагогіки і гуманістичної психології, яка передбачає організацію професійної дизайнерської освіти на засадах демократичних цінностей, етики співчуття, справедливості, оновленого характеру взаємовідносин соціального взаємозв'язку;
- акцентування уваги на процесі самонавчання в умовах спільної і групової проектно-конструкторської діяльності та індивідуального виконання творчих завдань;
- використання широкого арсеналу організаційних форм і методів дизайн-освіти: написання творчих робіт, публічна презентація проектів, використання дискусій та власного досвіду тощо;
- впровадження різних курсів з метою розвитку творчих здібностей студентів;
- найперспективнішою моделлю нової системи підготовки дизайнерів стає співробітництво дизайнерських шкіл, студій і університетів, що відкриває нові можливості для довгочасних

досліджень в галузі дизайну та вдосконалення професійного росту дизайнера;

- основними концептуальними ідеями в галузі дизайн-освіти на європейському континенті і в Україні має бути інтеграція, професіоналізація та універсалізація;
- розвиток професійного креативного мислення як основи творчої діяльності дизайнера;
- орієнтація змісту підготовки майбутнього дизайнера на створення кооперативної моделі навчання викладача і студента, на розвиток нетрадиційних способів мислення, уміння діяти в новому мінливому середовищі, займати активну позицію і пристосовуватись до змін;
- багатоваріантність у національних особливостях моделі дизайн-освіти майбутнього тощо.

Вважається, що науково обгрунтований шлях освоєння нової професійної діяльності – це вивчення закономірностей, що впливають на об'єкти і процеси в освоюваній сфері, тобто вивчення наукових основ діяльності. На базі засвоєння таких закономірностей, має здійснюватися кероване освоєння нової професійної діяльності. Вивчення психолого-педагогічних дисциплін, які засвоюють студенти, отримали вищу технічну чи мистецьку освіту, повинно бути доповнено антропоцентричною спрямованістю діяльності професіонала-викладача. Зазначене завдання вимагає усвідомлення викладачами специфіки кінцевого результату своєї педагогічної діяльності, втіленого не в технічних об'єктах чи дизайнерських проектах, не в проектній документації, а в отримуваних студентом моральних (загальнокультурних), особистісних (соціальних) і діяльнісних професійних якостях.

За результатами наших досліджень є підстави вважати, що традиційне емпіричне освоєння викладацької діяльності не забезпечує такого усвідомлення, оскільки з самого початку зосереджує увагу викладача в основному на методиках викладання вузькоспеціалізованої предметної області конкретної навчальної дисципліни. При цьому успішність діяльності викладача пов'язується в основному з виконанням тематичного плану, з успішністю з цієї навчальної дисципліни, а не з якостями, які повинен мати студент.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок. Виявлені тенденції у проектуванні і моделюванні професійної підготовки дизайнерів свідчать, що завдяки методу моделювання дизайн-освіта може бути представлена як система засобів і способів розширення пізнання дійсності за моделями, що поступово все більше ускладнюються. Крім того, будь-яка інформація, що стосується самого процесу, набуває об'єктивності, вираженій у формі моделі. Тобто у дослідженні системи професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ модель виступає як основний засіб наочного представлення всіх зв'язків і відносин між її структурними компонентами.

Моделювання, що допомагає графічно відобразити складності професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ і сприяє вирішенню цієї про-

блеми, у наш час увійшло в число пріоритетних і ефективних педагогічних засобів. Зростаючий обсяг науково-педагогічної та технічної інформації, наявність комп'ютерної техніки та інформаційних мереж, інтеграційні процеси між різними областями людського знання створюють усі необхідні умови для розробки сучасної моделі системи професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ. Активне впровадження у практику вищої професійної освіти інноваційних технологій навчання дозволить більш широко використовувати можливості моделювання в процесі розробки моделі системи професійної підготовки дизайнерів, її функціонування та реалізації. Однак, незважаючи на широкі можливості, що відкриваються в процесі моделювання системи професійної підготовки дизайнерів, в практиці вищих навчальних закладів воно використовується недостатньо ефективно. Таке положення стосовно моделювання пояснюється наявністю ряду причин:

- слабка теоретична розробленість проблеми використання моделювання в ході побудови моделі системи професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ;
- відсутність науково обгрунтованих навчально-методичних рекомендацій з моделювання педагогічних систем;
- відсутність єдиних вимог до створення системи професійної підготовки дизайнерів;
- недостатня підготовленість викладачів ВНЗ до використання моделювання та проектування в ході вирішення завдань власної педагогічної діяльності.

Одним із шляхів подолання ситуації, що склалася, є створення і наукове обгрунтування та апробація навчально-методичних рекомендацій з моделювання системи професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ. Цілий комплекс складних і різноманітних педагогічних проблем в сфері дизайн-освіти може бути вирішений при використанні моделювання в якості дієвого наукового способу удосконалення і оптимізації навчання і виховання. У сукупності це вимагає виділення структурних і змістовних підходів до побудови моделі професійної підготовки дизайнерів та її реалізації з метою підвищення її мобільності і гнучкого реагування на стан ринку праці.

Оптимальна модель системи професійної підготовки дизайнерів (СППД) повинна враховувати різноманітні фактори, аспекти й умови, що впливають на отримання позитивних результатів. До них відносяться вимоги системного підходу, загальні дидактичні принципи підготовки фахівців, основні аспекти та принципи проектування педагогічних систем, а також закономірності їх впровадження та функціонування.

Реалізація моделі СППД з урахуванням можливостей основних організаційних форм сприяє систематизації всіх видів діяльності та забезпечує найбільш повне розкриття педагогічного і творчого потенціалу всіх учасників педагогічного процесу з підготовки грамотних, кваліфікованих і компетентних фахівців-дизайнерів. Творче й інтелектуальне зростання майбутніх фахівців вважається особливо

інтенсивним за умови включення студентів в активну науково-дослідну та професійно-творчу діяльність в її різних формах. До таких форм належать студентські навчально-дослідницькі групи, студентські творчі майстерні, студентські дизайнерські бюро, навчально-виробничі лабораторії, наукові конференції, семінари, круглі столи, виставки тощо. Участь у науково-дослідній та професійно-творчій діяльності стимулює творчу і пошукову активність студентів, формує стійкий інтерес до виконання пошукових та експериментальних розробок, інтенсифікує навчально-пізнавальну діяльність за допомогою розв'язання різноманітних дизайнерських завдань.

Самостійна робота в ході професійної підготовки дизайнерів розглядається як діяльність студентів, яка забезпечує неухильне зростання і вдосконалення професійної майстерності майбутніх фахівців, розвиває здібності до аналізу та узагальнення навчальної інформації, підвищує пізнавальну активність, покращує якісні показники мислення, розвиває самостійність суджень і вибору оптимальних рішень, сприяє отриманню знань та виробленню професійно-значущих умінь і навичок.

Список використаних джерел:

1. Шапко В.Г. Социология образования перед новыми вызовами. «Круглый стол». – Социологические исследования. – № 6. – 2000.
2. Еремина Е.И. Особенности управления профессиональным учебным заведением в системе непрерывной подготовки экономических кадров / Е.И. Еремина. – СПб.: СПбГУЭФ, 1997. – 160 с.
3. Казакова Е. И. Диалог на лестнице успеха / Е.И. Казакова, А.П.Тряпицина. – СПб., 1997. – 160 с.
4. Ремизов В. А. Культура личности (ценностно-мировоззренческий анализ): моногр. / В.А. Ремизов. – М., 2000.
5. Алексеев Н.А. Личностно-ориентированное обучение: Вопросы теории и практики. – Тюмень: Изд-во ТюмГУ, 1997. – 245 с.
6. Паламарчук В.Ф. Техне інтелектус (технологія інтелектуальної діяльності учнів). – Суми: ВВП «Мрія-1» АТД, 1999.
7. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження – Київ-Вінниця: ТОВ «Планер», 2010. – 308 с.
8. Ленинградская школа дизайна /Методические материалы. Серия: Дизайн-образование. Опыт подготовки дизайнеров в ЛВХПУ имени В.И. Мухиной. – М., 1990. – 100 с.